

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Unijny akt prawny o odbudowie zasobów przyrodniczych

(2023/C 157/08)

Sprawozdawca:	Roby BIWER (LU/PES), członek rady gminy Bettembourg (Luksemburg)
Dokument źródłowy:	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych COM(2022) 304 final

I. ZALECANE POPRAWKI

Poprawka 1

Motyw 25

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Opierając się na dyrektywach 92/43/EWG i 2009/147/WE, a także aby wspierać realizację celów określonych w tych dyrektywach, państwa członkowskie powinny wprowadzić środki odbudowy w celu zapewnienia odbudowy chronionych siedlisk i gatunków, w tym dzikiego ptactwa, na całym obszarze Unii, również na obszarach nienależących do sieci Natura 2000.	Opierając się na dyrektywach 92/43/EWG i 2009/147/WE, a także aby wspierać realizację celów określonych w tych dyrektywach, państwa członkowskie powinny wprowadzić środki odbudowy w celu zapewnienia odbudowy chronionych siedlisk i gatunków, w tym dzikiego ptactwa, na całym obszarze Unii, również na obszarach nienależących do sieci Natura 2000, z uwzględnieniem wymogów gospodarczych, społecznych i kulturowych oraz specyfiki regionalnej i lokalnej.

Uzasadnienie

Kwestią krajową jest rozważenie, które środki są niezbędne do odbudowy zasobów przyrodniczych na danym obszarze. Należy wziąć pod uwagę względy lokalne, społeczne i gospodarcze, nie tracąc jednocześnie z oczu celów dotyczących przyrody.

Poprawka 2

Motyw 39

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Aby osiągnąć cel, jakim jest ciągła, dlugoterminowa i trwała odbudowa różnorodnej biologicznie i odpornej przyrody, państwa członkowskie powinny w pełni wykorzystać możliwości, jakie daje wspólna polityka rybołówstwa. W zakresie wyłącznej kompetencji Unii w odniesieniu do zachowania żywych zasobów morza, państwa członkowskie mogą wprowadzić niedyskryminacyjne środki na rzecz ochrony stad ryb i zarządzania nimi oraz utrzymania lub poprawy stanu ochrony ekosystemów morskich w strefie 12 mil morskich od linii podstawowej. Co więcej, państwa członkowskie, które mają bezpośredni interes w zarządzaniu, mogą skorzystać z możliwości przedstawienia wspólnych rekomendacji dotyczących środków ochronnych niezbędnych do wypełniania zobowiązań wynikających z prawa Unii w dziedzinie ochrony środowiska. Środki takie zostaną przyjęte i ocenione zgodnie z zasadami i procedurami przewidzianymi we wspólnej polityce rybołówstwa.	Aby osiągnąć cel, jakim jest ciągła, zrównoważona i trwała odbudowa różnorodnej biologicznie i odpornej przyrody, państwa członkowskie powinny w pełni wykorzystać możliwości, jakie daje wspólna polityka rybołówstwa. W zakresie wyłącznej kompetencji Unii w odniesieniu do zachowania żywych zasobów morza, państwa członkowskie mogą wprowadzić niedyskryminacyjne środki na rzecz ochrony stad ryb i zarządzania nimi oraz utrzymania lub poprawy stanu ochrony ekosystemów morskich w strefie 12 mil morskich od linii podstawowej. Co więcej, państwa członkowskie, które mają bezpośredni interes w zarządzaniu, mogą skorzystać z możliwości przedstawienia wspólnych rekomendacji dotyczących środków ochronnych niezbędnych do wypełniania zobowiązań wynikających z prawa Unii w dziedzinie ochrony środowiska. Środki takie zostaną przyjęte i ocenione zgodnie z zasadami i procedurami przewidzianymi we wspólnej polityce rybołówstwa.

Uzasadnienie

Określenie „długoterminowa” wydaje się sugerować, że odbudowa będzie realizowana przez długi czas. Zatem preferowane jest użycie słowa „zrównoważona”, którego znaczenie jest jednoznaczne.

Poprawka 3

Motyw 44

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<p>a) <i>Należy uwzględnić zielone przestrzenie miejskie wytyczone w istniejących gminnych planach zagospodarowania przestrzennego lub innych lokalnych narzędziach określania przeznaczenia gruntów, w szczególności te, które są użyteczne dla zapewnienia łączności ekologicznej w obrębie sieci biotopów, np. zielone przestrzenie miejskie, które umożliwiają wymianę między fauną i florą.</i></p>

Uzasadnienie

Należy w pełni uwzględnić istniejące plany zagospodarowania przestrzennego władz lokalnych, ponieważ wiele miast ujmuje już środki kompensacyjne bądź uzupełniające w tych planach lub innych lokalnych narzędziach określania przeznaczenia gruntów.

Poprawka 4

Motyw 68

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Aby zapewnić skuteczne wdrożenie niniejszego rozporządzenia, Komisja powinna oferować państwom członkowskim na ich wniosek wsparcie za pośrednictwem Instrumentu Wsparcia Technicznego, który zapewnia dostosowane do potrzeb wsparcie techniczne przy opracowywaniu <i>i</i> wdrażaniu reform. Wsparcie techniczne obejmuje przykładowo wzmocnienie zdolności administracyjnych, harmonizację ram legislacyjnych oraz wymianę odpowiednich najlepszych praktyk.</p>	<p>Aby zapewnić skuteczne wdrożenie niniejszego rozporządzenia, Komisja powinna oferować państwom członkowskim, instytucjom wdrażającym i zarządzającym oraz władzom lokalnym i regionalnym wsparcie za pośrednictwem Instrumentu Wsparcia Technicznego, który zapewnia dostosowane do potrzeb wsparcie techniczne przy opracowywaniu, wdrażaniu, oceniu i dostosowywaniu reform. Wsparcie techniczne obejmuje budowanie zdolności w zakresie (międzysektorowych) mechanizmów angażowania decydentów i zainteresowanych stron oraz w zakresie instrumentów wielopoziomowego sprawowania rządów i w zakresie przyciągania i usprawniania inwestycji sektora publicznego i prywatnego, dostosowane do potrzeb doradztwo w zakresie technicznej, prawnej i finansowej wiedzy fachowej niezbędnej do projektowania, realizacji i monitorowania środków odbudowy, wytyczne dotyczące wzmocnienia zdolności administracyjnych, harmonizacji ram legislacyjnych oraz wymiany odpowiednich najlepszych praktyk. Instrument Wsparcia Technicznego powinien uwzględniać istniejące lokalne, regionalne i krajowe platformy i usługi w zakresie wiedzy, które są już wykorzystywane przez różne zainteresowane strony, oraz być z tymi platformami i usługami dobrze zintegrowany.</p>

Uzasadnienie

System wsparcia technicznego musi być skierowany do instytucji zarządzających oraz władz lokalnych i regionalnych, które wdrażają akt prawny. Brak fachowej wiedzy technicznej, a także doświadczenia w zakresie instrumentów finansowych (sektora prywatnego) to jedne z głównych wyzwań związanych z opracowywaniem, wdrażaniem i monitorowaniem środków odbudowy. Warunkiem wstępnym odbudowy ekosystemów na dużą skalę jest skuteczne zaangażowanie decydentów i partnerstw obejmujących także podmioty, których zwykle się nie angażuje. Urzędnikom opracowującym krajowe plany odbudowy często jednak brakuje doświadczenia i zasobów umożliwiających zaangażowanie zainteresowanych stron innych niż zwyczajowe podmioty publiczne, na przykład prywatnych właścicieli gruntów. W związku z tym istnieje pilna potrzeba uzupełnienia tych luk skutecznym systemem wsparcia technicznego.

Poprawka 5

Artykuł 1

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>1. Niniejsze rozporządzenie ustanawia przepisy, które mają się przyczynić do:</p> <p>a) ciągłej, długoterminowej i trwałej odbudowy różnorodnej biologicznie i odpornej przyrody na obszarach lądowych i morskich Unii poprzez odbudowę ekosystemów;</p> <p>b) osiągnięcia celów nadrzędnych Unii dotyczących łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej;</p> <p>c) wypełniania międzynarodowych zobowiązań Unii.</p>	<p>1. Niniejsze rozporządzenie ustanawia przepisy, które mają się przyczynić do:</p> <p>a) ciągłej, zrównoważonej i trwałej odbudowy różnorodnej biologicznie i odpornej rodzimej przyrody na obszarach lądowych i morskich Unii poprzez odbudowę europejskich ekosystemów;</p> <p>b) osiągnięcia celów nadrzędnych Unii dotyczących łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej;</p> <p>c) wypełniania międzynarodowych zobowiązań Unii, tzn. odbudowy mającej na celu przywrócenie utraconej równowagi ekologicznej.</p>

Uzasadnienie

Określenie „długoterminowa” wydaje się sugerować, że odbudowa będzie realizowana przez długi czas. Zatem preferowane jest użycie słowa „zrównoważona”, którego znaczenie jest jednoznaczne.

Trzeba zaznaczyć, że stałe wprowadzanie nierodzimych gatunków roślin i zwierząt prowadzi do degradacji rodzimych ekosystemów w wyniku przemieszczania się, konkurencji i wyginięcia gatunków rodzimych.

Poprawka 6

Artykuł 1

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>2. Niniejsze rozporządzenie ustanawia ramy, w których państwa członkowskie niezwłocznie wprowadzają skuteczne obszarowe środki odbudowy, które do 2030 r. obejmą łącznie co najmniej 20 % obszarów morskich i lądowych Unii, a do 2050 r. – wszystkie ekosystemy wymagające odbudowy.</p>	<p>2. Niniejsze rozporządzenie ustanawia ramy, w których państwa członkowskie niezwłocznie wprowadzają skuteczne obszarowe środki odbudowy, które do 2030 r. obejmą łącznie co najmniej 20 % obszarów lądowych Unii i co najmniej 20 % obszarów morskich Unii, a do 2050 r. – wszystkie ekosystemy wymagające odbudowy, dążąc do dostosowania się do globalnych ram różnorodności biologicznej na okres po 2020 roku.</p>

Uzasadnienie

Nadrzędny cel w dziedzinie odbudowy trzeba rozumieć jako obejmujący osobno obszary lądowe i morskie UE, a nie ich połączenie (tzn. co najmniej 20 % obszarów lądowych UE i 20 % obszarów morskich UE do 2030 r.).

Poprawka 7

Artykuł 3

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>13) „zielone przestrzenie miejskie” oznaczają wszystkie zielone obszary miejskie; lasy liściaste; lasy iglaste; lasy mieszane; naturalne obszary trawiaste; wrzosowiska; tereny przejściowe porośnięte krzewami i pojedynczymi drzewami oraz obszary słabo porośnięte roślinnością występujące na terenie miast lub małych miast i przedmieść, obliczone na podstawie danych dostarczonych przez usługę programu Copernicus w zakresie monitorowania obszarów lądowych, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/696;</p>	<p>13)</p> <p>a) „obszary miejskie” oznaczają powierzchnię lądową jednostek terytorialnych sklasyfikowanych jako ośrodki miejskie i klastry miejskie na podstawie typologii opartej na siatce, ustanowionej zgodnie z art. 4b ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1059/2003;</p> <p>b) „zielone przestrzenie miejskie” oznaczają wszystkie zielone obszary miejskie; lasy liściaste; lasy iglaste; lasy mieszane; naturalne obszary trawiaste; wrzosowiska; tereny przejściowe porośnięte krzewami i pojedynczymi drzewami oraz obszary słabo porośnięte roślinnością; przestrzenie zielone zintegrowane z konstrukcjami budowlanymi – występujące w ośrodkach miejskich i klastrach miejskich oraz ich pobliżu, obliczone na podstawie danych dostarczonych przez usługę programu Copernicus w zakresie monitorowania obszarów lądowych, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/696. Zielone przestrzenie miejskie obejmują wszystkie zielone obszary miejskie, które mają potencjał wspierania różnorodności biologicznej i świadczenia usług ekosystemowych oraz uwzględniania kwestii łączności ekologicznej i różnorodności ekologicznej, jednocześnie zaś projektowanie i utrzymywanie tych wszystkich zielonych obszarów miejskich oraz zarządzanie nimi pozwala uniknąć wszelkich praktyk szkodliwych dla różnorodności biologicznej zgodnie z przepisami unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030. Celem jest opracowanie przyrządów pomiarowych do bardziej szczegółowego określenia poszczególnych obszarów zielonych, w tym np. zielonych dachów, zielonych ścian i pojedynczych drzew. Wymienione elementy definicji zielonych przestrzeni miejskich należy zatem interpretować zgodnie z odpowiednimi sposobami użytkowania gruntów (głównie 14100, 3100 i 32000) ujętymi w atlasie miejskim programu Copernicus.</p>

Uzasadnienie

Zielone przestrzenie miejskie zapewniają usługi ekosystemowe i są korzystne dla różnorodności biologicznej. Zdolność takich obszarów do wspierania różnorodności biologicznej jest jednak ściśle związana z ich jakością, konfiguracją, strukturą i zasięgiem. Akt prawny nie zawiera szczegółowych przepisów dotyczących jakości i struktury zielonych przestrzeni miejskich lub zarządzania nimi. Uregulowanie „zielonych przestrzeni miejskich” w proponowanym rozporządzeniu jest również konieczne, aby wykluczyć niewłaściwe wdrażanie i transpozycję aktu w terenie.

Poprawka 8

Artykuł 3

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>14) „zwarcie drzewostanu na obszarach miejskich” oznacza całkowitą powierzchnię zadrzewienia na terenie miast, małych miast i przedmieść, obliczoną na podstawie danych dostarczonych przez usługę programu Copernicus w zakresie monitorowania obszarów lądowych, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/696.</p>	<p>14) „zwarcie drzewostanu na obszarach miejskich” oznacza całkowitą powierzchnię zadrzewienia na terenie miast, małych miast i przedmieść, obliczoną na podstawie danych dostarczonych przez usługę programu Copernicus w zakresie monitorowania obszarów lądowych, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/696. W państwie członkowskim lub regionie można również wykorzystywać podstawowe dane dotyczące zielonej przestrzeni, które są bardziej szczegółowe niż zbiór danych programu Copernicus.</p> <p>Gatunki drzew, które mają służyć zwiększeniu drzewostanu, należy wybierać według uznania odpowiednich władz miejskich zgodnie z następującymi kryteriami: potencjał wspierania różnorodności biologicznej; preferowanie gatunków rodzimych, odpornych na zmianę klimatu raczej niż gatunków nierodzimych; zakazanie inwazyjnych gatunków obcych; preferowanie różnorodności gatunków drzew i unikanie monokultury tam, gdzie to możliwe.</p> <p>Przy wyborze kryteriów dotyczących wysokiej jakości zwarcia drzewostanu na obszarach miejskich należy wziąć pod uwagę potencjalne usługi ekosystemowe, które tego rodzaju pokrywy oraz ich otoczenie mogłyby oferować, w tym absorpcję przyboru wody związanego z burzami, ograniczanie niekorzystnych ekstremalnych zjawisk pogodowych oraz ich skutków, jak również ułatwianie migracji ptaków i innych gatunków.</p>

Uzasadnienie

Akt prawny powinien zawierać wskazówki dotyczące cech gatunków drzew i ich różnorodności, które są ważne dla świadczenia usług ekosystemowych i zwiększania różnorodności biologicznej.

Poprawka 9

Artykuł 4

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>3. Państwa członkowskie wprowadzają środki odbudowy lądowych, przybrzeżnych i słodkowodnych siedlisk gatunków wymienionych w załącznikach II, IV i V do dyrektywy 92/43/EWG, a także lądowych, przybrzeżnych i słodkowodnych siedlisk dzikiego ptactwa objętych zakresem dyrektywy 2009/147/WE, konieczne do poprawy jakości i wielkości tych siedlisk, między innymi przez ich przywrócenie, a także do poprawy łączności aż do osiągnięcia wystarczającej jakości i wielkości tych siedlisk. [...]</p>	<p>3. Państwa członkowskie wprowadzają środki odbudowy lądowych, przybrzeżnych i słodkowodnych siedlisk gatunków wymienionych w załącznikach II, IV i V do dyrektywy 92/43/EWG, a także lądowych, przybrzeżnych i słodkowodnych siedlisk dzikiego ptactwa objętych zakresem dyrektywy 2009/147/WE, konieczne do poprawy jakości i wielkości tych siedlisk, między innymi przez ich przywrócenie, a także do poprawy łączności za pomocą korytarzy ekologicznych aż do osiągnięcia wystarczającej jakości i wielkości tych siedlisk. [...]</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
5. W odniesieniu do środków odbudowy, o których mowa w ust. 1 i 2, uwzględnia się potrzebę poprawy łączności pomiędzy typami siedlisk wymienionymi w załączniku I oraz wymogi ekologiczne gatunków, o których mowa w ust. 3, występujących w tych typach siedlisk.	5. W odniesieniu do środków odbudowy, o których mowa w ust. 1 i 2, uwzględnia się potrzebę poprawy łączności za pomocą korytarzy ekologicznych pomiędzy typami siedlisk wymienionymi w załączniku I oraz wymogi ekologiczne gatunków, o których mowa w ust. 3, występujących w tych typach siedlisk.

Uzasadnienie

Należy wspomnieć, że łączność powinna mieć na celu stworzenie lub ponowne połączenie korytarzy ekologicznych.

Poprawka 10

Artykuł 4

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
4. Obszary najbardziej odpowiednie do objęcia środkami odbudowy zgodnie z ust. 1, 2 i 3 niniejszego artykułu, określa się w oparciu o najlepszą dostępną wiedzę i najnowsze dowody naukowe dotyczące stanu typów siedlisk wymienionych w załączniku I, oceniane według struktury i funkcji niezbędnych do ich długoterminowego utrzymania, w tym typowych dla nich gatunków, o których mowa w art. 1 lit. e) dyrektywy 92/43/EWG, oraz jakości i wielkości siedlisk gatunków, o których mowa w ust. 3 niniejszego artykułu. Jeżeli stan obszarów obejmujących typy siedlisk wymienione w załączniku I jest nieznany, uważa się, że nie jest on dobry.	4. Obszary najbardziej odpowiednie do objęcia środkami odbudowy zgodnie z ust. 1, 2 i 3 niniejszego artykułu, określa się w oparciu o najlepszą dostępną wiedzę i najnowsze dowody naukowe dotyczące stanu typów siedlisk wymienionych w załączniku I, oceniane według struktury i funkcji niezbędnych do ich długoterminowego utrzymania, w tym typowych dla nich gatunków, o których mowa w art. 1 lit. e) dyrektywy 92/43/EWG, oraz jakości i wielkości siedlisk gatunków, o których mowa w ust. 3. W przypadku obszarów, na których stan typów siedlisk wymienionych w załączniku I jest nieznany, jak najszybciej, lecz nie później niż dwa lata po wejściu w życie rozporządzenia dostarcza się wymagane dowody naukowe dotyczące mającej zastosowanie skali przestrzennej w celu określenia odpowiednich środków i obszarów odbudowy. Krajowe plany odbudowy muszą zawierać konkretny plan działania i harmonogram oraz wskazywać wymagane zasoby przeznaczone na te środki.

Uzasadnienie

W przypadku kilku typów siedlisk istniejące bazy danych nie zawierają jasno sprecyzowanych przestrzennie, lokalnych informacji dotyczących stanu skupisk, poziomów odniesienia lub elementów powodujących degradację siedlisk, w związku z czym nie są solidną podstawą naukową do ustalania hierarchii ważności obszarów lub działań na rzecz odbudowy. Wymagane dowody naukowe należy przedstawić jak najszybciej, aby można było rychło rozpocząć przygotowywanie planów i ich wdrażanie.

Poprawka 11

Artykuł 4

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
8. Poza obszarami Natura 2000 niewypełnienie obowiązków określonych w ust. 6 i 7 jest uzasadnione, jeżeli zostało spowodowane przez:	8. Poza obszarami Natura 2000 niewypełnienie obowiązków określonych w ust. 6 i 7 może być uzasadnione tylko w przypadku, gdy państwa członkowskie przedstawią przekonujące dowody, że zostało to spowodowane przez:

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>a) siłę wyższą;</p> <p>b) nieuniknione przekształcenia siedlisk spowodowane bezpośrednio przez zmianę klimatu; lub</p> <p>c) przedsięwzięcie realizowane w nadrzędnym interesie publicznym, w przypadku którego nie są dostępne żadne mniej szkodliwe rozwiązania alternatywne, co ustala się indywidualnie dla każdego przypadku.</p>	<p>a) siłę wyższą;</p> <p>b) nieuniknione przekształcenia siedlisk spowodowane bezpośrednio przez zmianę klimatu; lub</p> <p>c) bieżące bądź przyszłe przedsięwzięcie realizowane w nadrzędnym interesie publicznym, w przypadku którego nie są dostępne żadne mniej szkodliwe rozwiązania alternatywne, co ustala się indywidualnie dla każdego przypadku – pod warunkiem że dane państwo członkowskie przyjęło odpowiednie środki kompensujące, i z uwzględnieniem środowiskowych wyzwań krajowych oraz wyzwań dotyczących konkretnego obszaru.</p>

Uzasadnienie

Zakaz obniżania poziomu ochrony nie może być stosowany kosztem bieżących projektów, które pomagają wypełniać inne zadania w zakresie transformacji, takie jak transformacja energetyczna, cyfryzacja i zrównoważenie infrastruktury. Tekst jest zgodny z brzmieniem art. 6 ust. 4 dyrektywy siedliskowej 92/43/EWG⁽¹⁾.

Poprawka 12

Artykuł 5

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>4. Obszary najbardziej odpowiednie do objęcia środkami odbudowy zgodnie z ust. 1, 2 i 3 niniejszego artykułu, określa się w oparciu o najlepszą dostępną wiedzę i najnowsze dowody naukowe dotyczące stanu typów siedlisk wymienionych w załączniku I, oceniane według struktury i funkcji, niezbędne do ich długoterminowego utrzymania, w tym typowych dla nich gatunków, o których mowa w art. 1 lit. e) dyrektywy 92/43/EWG, oraz jakości i wielkości siedlisk gatunków, o których mowa w ust. 3. Jeżeli stan obszarów obejmujących typy siedlisk wymienione w załączniku I jest nieznyany, uważa się, że nie jest on dobry.</p>	<p>4. Obszary najbardziej odpowiednie do objęcia środkami odbudowy zgodnie z ust. 1, 2 i 3 niniejszego artykułu, określa się w oparciu o najlepszą dostępną wiedzę i najnowsze dowody naukowe dotyczące stanu typów siedlisk wymienionych w załączniku I, oceniane według struktury i funkcji, niezbędne do ich długoterminowego utrzymania, w tym typowych dla nich gatunków, o których mowa w art. 1 lit. e) dyrektywy 92/43/EWG, oraz jakości i wielkości siedlisk gatunków, o których mowa w ust. 3. W przypadku obszarów, na których stan typów siedlisk wymienionych w załączniku I jest nieznyany, jak najszybciej, lecz nie później niż dwa lata po wejściu w życie rozporządzenia dostarcza się wymagane dowody naukowe dotyczące mającej zastosowanie skali przestrzennej w celu określenia odpowiednich środków i obszarów odbudowy. Krajowe plany odbudowy muszą zawierać konkretny plan działania i harmonogram oraz wskazywać wymagane zasoby przeznaczone na te środki.</p>

Uzasadnienie

W przypadku kilku typów siedlisk istniejące bazy danych nie zawierają jednoznacznych przestrzennie, lokalnych informacji dotyczących stanu skupisk, poziomów odniesienia lub elementów powodujących degradację siedlisk, w związku z czym nie są solidną podstawą naukową do ustalania hierarchii ważności obszarów lub działań na rzecz odbudowy. Wymagane dowody naukowe należy przedstawić jak najszybciej, aby można było rychło rozpocząć przygotowywanie planów i ich wdrażanie.

⁽¹⁾ Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7).

Poprawka 13

Artykuł 5

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>8. Poza obszarami Natura 2000 niewypełnienie obowiązków określonych w ust. 6 i 7 jest uzasadnione, jeżeli zostało spowodowane przez:</p> <p>a) siłę wyższą;</p> <p>b) nieuniknione przekształcenia siedlisk spowodowane bezpośrednio przez zmianę klimatu; lub</p> <p>c) przedsięwzięcie realizowane w nadrzędnym interesie publicznym, w przypadku którego nie są dostępne żadne mniej szkodliwe rozwiązania alternatywne, co ustala się indywidualnie dla każdego przypadku.</p>	<p>8. Poza obszarami Natura 2000 niewypełnienie obowiązków określonych w ust. 6 i 7 może być uzasadnione tylko w przypadku, gdy państwa członkowskie przedstawią przekonujące dowody, że zostało to spowodowane przez:</p> <p>a) siłę wyższą;</p> <p>b) nieuniknione przekształcenia siedlisk spowodowane bezpośrednio przez zmianę klimatu; lub</p> <p>c) bieżące bądź przyszłe przedsięwzięcie realizowane w nadrzędnym interesie publicznym, w przypadku którego nie są dostępne żadne mniej szkodliwe rozwiązania alternatywne, co ustala się indywidualnie dla każdego przypadku – pod warunkiem że dane państwo członkowskie przyjęło odpowiednie środki kompensujące, i z uwzględnieniem środowiskowych wyzwań krajowych oraz wyzwań dotyczących konkretnego obszaru.</p>

Uzasadnienie

Zakaz obniżania poziomu ochrony nie może być stosowany kosztem bieżących projektów, które pomagają wypełniać inne zadania w zakresie transformacji, takie jak transformacja energetyczna, cyfryzacja i zrównoważenie infrastruktury. Tekst jest zgodny z brzmieniem art. 6 ust. 5 dyrektywy siedliskowej 92/43/EWG.

Poprawka 14

Artykuł 6

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>1. Państwa członkowskie zapewniają, aby we wszystkich miastach oraz w małych miastach i na przedmieściach do 2030 r. nie doszło do utraty netto zielonych przestrzeni miejskich oraz zwania drzewostanu na obszarach miejskich w porównaniu z 2021 r.</p> <p>2. Państwa członkowskie zapewniają zwiększenie do 2040 r. całkowitej krajowej powierzchni zielonych przestrzeni miejskich w miastach oraz w małych miastach i na przedmieściach o co najmniej 3 % całkowitej powierzchni miast, małych miast i przedmieść w 2021 r., a do 2050 r. – o co najmniej 5 %.</p>	<p>1. Państwa członkowskie zapewniają, aby w miastach oraz w małych miastach i na przedmieściach do 2030 r. nie doszło do utraty netto zielonych przestrzeni miejskich, w tym zwania drzewostanu na obszarach miejskich, w miejskich przestrzeniach zielonych określonych zgodnie z art. 3 w porównaniu z 2024 r. Aby osiągnąć ten cel, państwa członkowskie ściśle współpracują z władzami lokalnymi i regionalnymi, a także z instytucjami zarządzającymi.</p> <p>2. Działania zmierzające do osiągnięcia lepszej jakości ekologicznej siedlisk i łączności ekologicznej należy inicjować, mając na uwadze komplementarność tych działań z lokalnymi planami zagospodarowania przestrzennego i miejskim planowaniem przestrzennym.</p> <p>3. Państwa członkowskie zapewniają ilościowe i jakościowe zwiększenie do 2040 r. całkowitej krajowej powierzchni zielonych przestrzeni miejskich w rozumieniu artykułu 3 w miastach, małych miastach i na przedmieściach o co najmniej 3 % całkowitej powierzchni miast, małych miast i przedmieść w 2024 r., a do 2050 r. – o co najmniej 5 %. Te cele określa się odnośnie do całkowitej przestrzeni miejskiej zajmowanej przez lokalne jednostki administracyjne w danym państwie członkowskim – a nie do zielonych przestrzeni miejskich istniejących w roku referencyjnym 2024 – aby zapewnić sprawiedliwe podejście do odbudowy we wszystkich miastach, małych miastach i przedmieściach, przy jednoczesnym uwzględnieniu uwarunkowań krajowych. Pomimo struktur administracyjnych lokalnych jednostek administracyjnych obszary miejskie należy traktować jako jednostki funkcjonalne.</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Ponadto państwa członkowskie zapewniają:</p> <p>a) co najmniej 10 % zwarcia drzewostanu na obszarach miejskich we wszystkich miastach, małych miastach i na przedmieściach do 2050 r. oraz</p> <p>b) przyrost netto zielonych przestrzeni miejskich, które będą zintegrowane z istniejącymi i nowymi budynkami oraz rozwojem infrastruktury, również dzięki renowacjom i remontom, we wszystkich miastach, małych miastach i na przedmieściach.</p>	<p>Ponadto państwa członkowskie zapewniają:</p> <p>a) co najmniej 15 % zwarcia drzewostanu na obszarach miejskich we wszystkich miastach, małych miastach i na przedmieściach do 2050 r.;</p> <p>b) przyrost netto zielonych przestrzeni miejskich, które będą zintegrowane z istniejącymi i nowymi budynkami oraz rozwojem infrastruktury, również dzięki renowacjom i remontom, we wszystkich miastach, małych miastach i na przedmieściach;</p> <p>c) kontrolę inwazyjnych gatunków obcych w zielonych przestrzeniach miejskich, przy jednoczesnym sprzyjaniu bioróżnorodności i dużej liczbie insektów, gdyż poprawia to dobre funkcjonowanie ekosystemów na tych obszarach.</p>

Uzasadnienie

Cel został sformułowany w sposób, który prowadzi do nieporozumień. Kilka podmiotów odczytało to jako wzrost całkowitej krajowej powierzchni zielonych przestrzeni miejskich o 3 % i 5 %, podczas gdy w ocenie skutków wyraźnie stwierdzono, że odnosi się to do całkowitej powierzchni lokalnych jednostek administracyjnych w danym państwie.

Poprawka 15

Artykuł 7

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>1. Państwa członkowskie sporządzają wykaz barier dla łączności podłużnej i poprzecznej wód powierzchniowych oraz identyfikują te bariery, które należy usunąć, aby przyczynić się do osiągnięcia celów w zakresie odbudowy określonych w art. 4 niniejszego rozporządzenia oraz celu, jakim jest przywrócenie co najmniej 25 000 km rzek w Unii do stanu swobodnego przepływu do 2030 r., nie naruszając przepisów dyrektywy 2000/60/WE, w szczególności jej art. 4 ust. 3, 5 i 7, a także rozporządzenia (UE) nr 1315/2013, w szczególności jego art. 15.</p>	<p>1. Państwa członkowskie sporządzają wykaz barier dla łączności podłużnej i poprzecznej wód powierzchniowych oraz identyfikują te bariery, które należy usunąć, aby przyczynić się do osiągnięcia celów w zakresie odbudowy określonych w art. 4 niniejszego rozporządzenia oraz celu, jakim jest przywrócenie 15 % długości rzek (178 000 km w całej UE) w Unii do stanu swobodnego przepływu do 2030 r., ulepszając bioróżnorodność poprzez usunięcie barier i odbudowę powiązanych równin zalewowych, a jednocześnie biorąc pod uwagę zapotrzebowanie na energię ze źródeł odnawialnych.</p> <p>Wykaz obejmie również podziemne warstwy wodonośne, których poziom piezometryczny musi zostać utrzymany ze względu na to, że zasilają one podłużne i poprzeczne ciekły wód powierzchniowych, a także tereny podmokłe i źródła.</p>

Uzasadnienie

Wniosek powinien zawierać określone ilościowo i czasowo cele, aby usunąć bariery i rzeczywiście przywrócić łączność rzek. Państwa członkowskie powinny być zobowiązane do przywrócenia 15 % długości rzek do stanu swobodnego przepływu do 2030 r. poprzez usunięcie barier i odbudowę powiązanych równin zalewowych.

Poprawka 16

Artykuł 7

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>2. Państwa członkowskie usuwają bariery dla łączności podłużnej i poprzecznej wód powierzchniowych zidentyfikowane na podstawie ust. 1 niniejszego artykułu, zgodnie z planem ich usunięcia, o którym mowa w art. 12 ust. 2 lit. f). Usuwając bariery, państwa członkowskie zajmują się przede wszystkim przestarzałymi barierami, które nie są już potrzebne do wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych, żeglugi śródlądowej, zaopatrzenia w wodę lub innych zastosowań.</p>	<p>2. Państwa członkowskie usuwają bariery dla łączności podłużnej i poprzecznej wód powierzchniowych zidentyfikowane na podstawie ust. 1 niniejszego artykułu, zgodnie z planem ich usunięcia, o którym mowa w art. 12 ust. 2 lit. f). Usuwając bariery, państwa członkowskie zajmują się przede wszystkim (i) barierami, których usunięcie przynosi korzyści ekologiczne, i (ii) przestarzałymi barierami, które nie są już potrzebne do wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych, żeglugi śródlądowej, zaopatrzenia w wodę lub innych zastosowań. Nie uznaje się za przestarzałe barier, które stanowią część dziedzictwa historycznego i kulturowego, których konserwacja nie wiąże się z niemożliwymi do pokonania barierami i które przyczyniły się do stworzenia unikalnych krajobrazów i różnorodności biologicznej lub pomagają zasilać warstwy wodonośne poprzez zmniejszenie prędkości przepływu wody.</p>

Uzasadnienie

Oprócz propozycji, by państwa członkowskie zajęły się głównie usunięciem przestarzałych barier, kolejnym ważnym kryterium służącym do rozpoznania barier, które należy usunąć, powinny być powiązane korzyści ekologiczne wynikające z ich usunięcia.

Poprawka 17

Artykuł 9

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>1. Państwa członkowskie wprowadzają środki odbudowy konieczne do zwiększenia różnorodności biologicznej w ekosystemach rolniczych, oprócz środków odbudowy, którymi obszary te objęte są na mocy art. 4 ust. 1, 2 i 3.</p>	<p>1. Państwa członkowskie wprowadzają środki odbudowy konieczne do zwiększenia różnorodności biologicznej w ekosystemach rolniczych – w tym w celu osiągnięcia równowagi między fitofagami, pasożytoidami i drapieżnikami, aby ułatwić produkcję wolną od środków ochrony roślin – oprócz środków odbudowy, którymi obszary te objęte są na mocy art. 4 ust. 1, 2 i 3.</p>

Uzasadnienie

Ekosystemy rolne i wydajność produkcji żywności w Europie są zagrożone z powodu rozprzestrzeniania się nowych agrofagów na naszym terytorium, które powodują straty w uprawach, wymagają masowego stosowania pestycydów i wpływają na różnorodność biologiczną ekosystemów europejskich.

Poprawka 18

Artykuł 9

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>4. Państwa członkowskie wprowadzają środki odbudowy gleb organicznych użytkowanych rolniczo, które są osuszonymi torfowiskami. Środki te muszą być wprowadzone w odniesieniu do co najmniej:</p>	<p>4. Państwa członkowskie wprowadzają środki odbudowy gleb organicznych użytkowanych rolniczo, które są osuszonymi torfowiskami. Środki te muszą być wprowadzone w odniesieniu do co najmniej:</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>a) 30 % takich obszarów do 2030 r., z czego co najmniej jedna czwarta musi zostać ponownie nawodniona;</p> <p>b) 50 % takich obszarów do 2040 r., z czego co najmniej połowa musi zostać ponownie nawodniona;</p> <p>c) 70 % takich obszarów do 2050 r., z czego co najmniej połowa musi zostać ponownie nawodniona.</p>	<p>a) 30 % takich obszarów do 2030 r., z czego co najmniej połowa musi zostać ponownie nawodniona;</p> <p>b) 50 % takich obszarów do 2040 r., z czego co najmniej dwie trzecie muszą zostać ponownie nawodniona;</p> <p>c) 70 % takich obszarów do 2050 r., z czego co najmniej dwie trzecie muszą zostać ponownie nawodniona.</p>

Uzasadnienie

Torfowiska są największym naturalnym lądowym rezerwuarem węgla, a w przypadku uszkodzenia są istotnym źródłem emisji gazów cieplarnianych. W związku z tym proponuje się zwiększenie ponownego nawadniania (jest to najskuteczniejszy środek odbudowy torfowisk), co przyczyniłoby się do znacznego ograniczenia emisji i osiągnięcia nadrzędnego celu.

Poprawka 19

Artykuł 9

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<p>5. Państwa członkowskie stosują środki określone w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów (Dz.U. L 309 z 24.11.2009), aby osiągnąć zrównoważone stosowanie środków ochrony roślin, zmniejszyć ryzyko związane z tymi środkami i ich wpływ na zdrowie ludzi i środowisko oraz promować integrowaną ochronę roślin oraz alternatywne metody i techniki, takie jak niechemiczne środki kontroli.</p>

Uzasadnienie

Ograniczenie stosowania pestycydów i nawozów ma zasadnicze znaczenie, a w przypadkach, w których jest to konieczne, należy je zastąpić bezpiecznymi produktami naturalnymi oraz alternatywnymi technikami niepowodującymi zanieczyszczeń.

Poprawka 20

Artykuł 10

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>2. Państwa członkowskie muszą osiągnąć tendencję wzrostową na poziomie krajowym w odniesieniu do każdego z wymienionych poniżej wskaźników w ekosystemach leśnych, szczególnie określonych w załączniku VI, mierzonych w okresie od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia do 31 grudnia 2030 r., a następnie co trzy lata, aż do osiągnięcia zadowalających poziomów, określonych zgodnie z art. 11 ust. 3:</p> <p>a) stojące drewno posuszowe;</p> <p>b) leżące drewno posuszowe;</p>	<p>2. Państwa członkowskie muszą osiągnąć tendencję wzrostową w odniesieniu do każdego z wymienionych poniżej wskaźników w każdym ekosystemie leśnym, szczególnie określonych w załączniku VI, mierzonych w okresie od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia do 31 grudnia 2030 r., a następnie co pięć lat, aż do osiągnięcia zadowalających poziomów, określonych zgodnie z art. 11 ust. 3:</p> <p>a) stojące drewno posuszowe;</p> <p>b) leżące drewno posuszowe;</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
c) udział lasów różnowiekowych;	c) udział lasów różnowiekowych;
d) łączność leśna;	d) łączność leśna;
e) wskaźnik liczebności pospolitych ptaków leśnych;	e) wskaźnik liczebności pospolitych ptaków leśnych;
f) zasoby węgla organicznego.	f) zasoby węgla organicznego.

Uzasadnienie

Nie wymaga uzasadnienia.

Poprawka 21

Artykuł 10

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<p>3. Państwa członkowskie stosują środki określone w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1737/2006 ustanawiającym szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia (WE) nr 2152/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącego monitorowania wzajemnego oddziaływania lasów i środowiska naturalnego we Wspólnocie i zmieniającym rozporządzenie Komisji (WE) nr 2121/2004 z dnia 13 grudnia 2004 r. oraz rozporządzenie Komisji (WE) nr 2278/1999 z dnia 21 października 1999 r.</p> <p>4. Państwa członkowskie stosują zalecenie CM/Rec (2008)3 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie wytycznych dotyczących wdrażania Europejskiej konwencji krajobrazowej.</p>

Uzasadnienie

Istnieje pilna potrzeba wdrożenia środków, które zostały już przewidziane w rozporządzeniach i zaleceniach na szczeblu UE odnośnie do odbudowy lasów.

Poprawka 22

Artykuł 11

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>2. Państwa członkowskie określają ilościowo obszar, który należy odbudować, aby osiągnąć cele w zakresie odbudowy określone w art. 4 i 5, uwzględniając stan typów siedlisk, o których mowa w art. 4 ust. 1 i 2 oraz art. 5 ust. 1 i 2, a także jakości i wielkości siedlisk gatunków, o których mowa w art. 4 ust. 3 i art. 5 ust. 3, występujących na ich terytorium. Określenie ilościowe opiera się między innymi na następujących informacjach:</p> <p>a) w odniesieniu do każdego typu siedliska:</p> <p>(i) całkowity obszar siedliska i mapa jego obecnego rozmieszczenia;</p>	<p>2. Państwa członkowskie określają ilościowo obszar, który należy odbudować, aby osiągnąć cele w zakresie odbudowy określone w art. 4 i 5, uwzględniając stan typów siedlisk, o których mowa w art. 4 ust. 1 i 2 oraz art. 5 ust. 1 i 2, a także jakości i wielkości siedlisk gatunków, o których mowa w art. 4 ust. 3 i art. 5 ust. 3, występujących na ich terytorium. Określenie ilościowe opiera się między innymi na następujących informacjach:</p> <p>a) w odniesieniu do każdego typu siedliska:</p> <p>(i) całkowity obszar siedliska i mapa jego obecnego rozmieszczenia;</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>(ii) obszar siedliska, którego stan nie jest dobry;</p> <p>(iii) właściwy obszar odniesienia, z uwzględnieniem udokumentowanej utraty, do której doszło od co najmniej ostatnich 70 lat, oraz prognozowane zmiany warunków środowiskowych wynikające ze zmiany klimatu;</p> <p>(iv) obszary najbardziej odpowiednie do przywrócenia na nich typów siedlisk, mając na uwadze zachodzące i prognozowane zmiany warunków środowiskowych wynikające ze zmiany klimatu;</p> <p>b) wystarczająca jakość i wielkość siedlisk gatunków wymagane do osiągnięcia właściwego stanu ochrony tych siedlisk gatunków, z uwzględnieniem obszarów najbardziej odpowiednich do przywrócenia na nich tych siedlisk, oraz niezbędnej łączności pomiędzy siedliskami, aby populacje tych gatunków mogły się rozwijać, jak również zachodzących i prognozowanych zmian warunków środowiskowych wynikających ze zmiany klimatu.</p>	<p>(ii) obszar siedliska, którego stan nie jest dobry;</p> <p>(iii) właściwy obszar odniesienia, z uwzględnieniem udokumentowanej utraty, do której doszło od co najmniej ostatnich 70 lat, oraz prognozowane zmiany warunków środowiskowych wynikające ze zmiany klimatu;</p> <p>(iv) obszary najbardziej odpowiednie do przywrócenia na nich typów siedlisk, mając na uwadze zachodzące i prognozowane zmiany warunków środowiskowych wynikające ze zmiany klimatu;</p> <p>b) wystarczająca jakość i wielkość siedlisk gatunków wymagane do osiągnięcia właściwego stanu ochrony tych siedlisk gatunków, z uwzględnieniem obszarów najbardziej odpowiednich do przywrócenia na nich tych siedlisk, oraz niezbędnej łączności pomiędzy siedliskami, aby populacje tych gatunków mogły się rozwijać, jak również zachodzących i prognozowanych zmian warunków środowiskowych wynikających ze zmiany klimatu.</p> <p>3. Podejmując decyzje w kwestii bliskości względem ośrodków miejskich i klastrów miejskich w celu zdefiniowania zielonych przestrzeni miejskich zgodnie z art. 3, państwa członkowskie uwzględniają obszary położone w odległości co najmniej jednego kilometra od ośrodków miejskich i klastrów miejskich.</p>

Uzasadnienie

W zależności od lokalnych warunków i potrzeb każde państwo członkowskie powinno być odpowiedzialne za zdefiniowanie w swoim planie krajowym pojęcia „bliskości” względem ośrodków miejskich i klastrów miejskich, tak aby było to zgodne z jego strukturą miejską, granicami administracyjnymi i innymi istotnymi czynnikami na szczeblu lokalnym i krajowym.

Poprawka 23

Artykuł 11

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>3. Państwa członkowskie najpóźniej do 2030 r. określają zadowalające poziomy poszczególnych wskaźników, o których mowa w art. 8 ust. 1, art. 9 ust. 2 i art. 10 ust. 2, w drodze otwartej i skutecznej procedury i oceny, w oparciu o najnowsze dowody naukowe oraz – jeśli istnieją – ramy, o których mowa w art. 17 ust. 9.</p>	<p>3. Państwa członkowskie najpóźniej do 2030 r. określają zadowalające poziomy poszczególnych wskaźników, o których mowa w art. 8 ust. 1, art. 9 ust. 2 i art. 10 ust. 2, w drodze otwartej i skutecznej procedury i oceny, w oparciu o najnowsze dowody naukowe, w koordynacji z innymi państwami członkowskimi oraz – jeśli istnieją – w oparciu o ramy, o których mowa w art. 17 ust. 9. Aby zapewnić jednolite dostosowanie we wszystkich państwach członkowskich, należy opracować i w odpowiednim czasie przyjąć minimalne wymogi i wytyczne dla państw członkowskich dotyczące określenia zadowalających poziomów zgodnie z art. 17 ust. 9.</p>

Uzasadnienie

Potrzebne są klarowne i wspólne ramy oraz wytyczne dotyczące minimalnych wymogów dla państw członkowskich w celu określenia zadowalających poziomów (odnośnie do owadów zapylających, ekosystemów rolniczych i leśnych).

Poprawka 24

Artykuł 11

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>6. Państwa członkowskie koordynują opracowywanie krajowych planów odbudowy z wyznaczeniem obszarów docelowych energii odnawialnej. Podczas przygotowywania planów odbudowy zasobów przyrodniczych państwa członkowskie zapewniają synergię z już wyznaczonymi obszarami docelowymi energii odnawialnej oraz dopilnowują, by funkcjonowanie obszarów docelowych energii odnawialnej, w tym przewidzianych w dyrektywie (UE) 2018/2001 procedur wydawania zezwoleń mających zastosowanie do obszarów docelowych energii odnawialnej, pozostało niezmienione.</p>	<p>6. Państwa członkowskie koordynują opracowywanie krajowych planów odbudowy z wyznaczeniem obszarów docelowych energii odnawialnej. Podczas przygotowywania planów odbudowy zasobów przyrodniczych państwa członkowskie zapewniają synergię z już wyznaczonymi obszarami docelowymi energii odnawialnej oraz dopilnowują, by funkcjonowanie obszarów docelowych energii odnawialnej, w tym przewidzianych w dyrektywie (UE) 2018/2001 procedur wydawania zezwoleń mających zastosowanie do obszarów docelowych energii odnawialnej, pozostało niezmienione, nie narażając na szwank środków na rzecz różnorodności biologicznej i odbudowy.</p>

Uzasadnienie

Przy określaniu i przydzielaniu obszarów docelowych energii odnawialnej należy uwzględnić przestrzeń i funkcjonowanie środków odbudowy ekosystemów, które to środki zostaną wprowadzone.

Poprawka 25

Artykuł 11

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>7. Przygotowując krajowe plany odbudowy, państwa członkowskie uwzględniają:</p> <p>[...]</p> <p>f) krajowe strategie na rzecz bioróżnorodności i plany działania opracowane zgodnie z art. 6 Konwencji o różnorodności biologicznej;</p> <p>[...]</p>	<p>7. Przygotowując krajowe plany odbudowy, państwa członkowskie uwzględniają:</p> <p>[...]</p> <p>f) krajowe strategie na rzecz bioróżnorodności i plany działania opracowane zgodnie z art. 6 Konwencji o różnorodności biologicznej, a także lokalne strategie i plany działania na rzecz różnorodności biologicznej⁽¹⁾ oraz mechanizmy współpracy służące uzgodnieniu ze sobą tych krajowych i lokalnych strategii i planów;</p> <p>[...]</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<p><i>h) plany zazieleniania obszarów miejskich i ich ambicje w zakresie rozbudowy zielonych przestrzeni i obszarów miejskich, w tym środki na rzecz tworzenia różnorodnych biologicznie i łatwo dostępnymi miejskich lasów, parków i ogrodów, gospodarstw miejskich, zielonych dachów i ścian, ulic drzewnych, miejskich łąk i żywopłotów miejskich, a także wskaźniki wykorzystywane do celów sprawozdawczości i monitorowania.</i></p> <p>⁽¹⁾ Uznane w ramach Konwencji o różnorodności biologicznej w decyzji X/22 przyjętej na 10. Konferencji Stron Konwencji o różnorodności biologicznej.</p>

Uzasadnienie

Jako punkt odniesienia można wykorzystać podobne procesy i mechanizmy zaangażowania, na przykład lokalne strategie i plany działania na rzecz różnorodności biologicznej i plany zazieleniania miast.

Poprawka 26

Artykuł 11

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<p>7. [...]</p> <p><i>(i) narzędzie wsparcia technicznego przydatne do wdrożenia aktu prawnego. To narzędzie obejmuje: zdolności w zakresie (międzysektorowych) mechanizmów angażowania decydentów i zainteresowanych stron oraz zintegrowanych sposobów podejścia do rozwoju miast i gmin, a także instrumentów wielopoziomowego sprawowania rządów; przyciąganie i usprawnianie inwestycji sektora publicznego i prywatnego; dostosowane do potrzeb doradztwo w zakresie wiedzy technicznej, prawnej i finansowej koniecznej do projektowania, realizacji i monitorowania środków odbudowy; utworzenie prostych w obsłudze i nierozbudowanych instrumentów i procesów monitorowania; wytyczne dotyczące dostosowania instrumentów, norm i protokołów sprawozdawczych na różnych szczeblach zarządzania; dobre praktyki w zakresie odbudowy ekosystemów w różnych warunkach geograficzno-fizycznych i kontekstach.</i></p>

Uzasadnienie

Narzędzie wsparcia technicznego musi być skierowane do instytucji zarządzających oraz władz lokalnych i regionalnych, które wdrażają akt prawny. Brak fachowej wiedzy technicznej, a także doświadczenia w zakresie instrumentów finansowych (sektora prywatnego) to jedne z głównych wyzwań związanych z opracowywaniem, wdrażaniem i monitorowaniem środków odbudowy. Aby zapewnić powodzenie odbudowy zasobów przyrodniczych, wsparcie techniczne powinno również obejmować zintegrowane lokalne sposoby podejścia.

Poprawka 27

Artykuł 11

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<p>12. Państwa członkowskie powinny stosować podejście obejmujące całą administrację rządową i koordynować opracowywanie, wstępną ocenę, monitorowanie i sprawozdawczość krajowych planów odbudowy z władzami lokalnymi i regionalnymi, a także z instytucjami zarządzającymi, z uwzględnieniem wszystkich ekosystemów znajdujących się na obszarze lokalnych jednostek administracyjnych.</p> <p>Państwa członkowskie powinny sformalizować mechanizmy odpowiednio wczesnego wnoszenia wkładu przez zainteresowane strony i organizacje w krajowe plany odbudowy oraz wspólną ocenę krajowych planów odbudowy przed ich przedłożeniem, ustanowić procesy przekazywania informacji zwrotnych oraz zapewnić wytyczne i niezbędne instrumenty w celu dostosowania lokalnych, regionalnych i krajowych protokołów monitorowania.</p>

Uzasadnienie

Podział kompetencji między szczeblami administracjami utrudnia realizację zintegrowanej wizji, która jest niezbędna do skutecznego zarządzania siedliskami czy zlewniami, których powierzchnia przekracza granice administracyjne. Zaangażowanie władz lokalnych, regionalnych i krajowych oraz instytucji zarządzających w krajowe plany odbudowy ma zasadnicze znaczenie dla stworzenia takiej wspólnej, zintegrowanej wizji odbudowy i uniknięcia niewłaściwego wdrażania (np. poprzez ochronę gatunków na terytorium danej jednostki terytorialnej, ale nie sąsiedniej). Aby skutecznie koordynować i monitorować działania w zakresie odbudowy, potrzebne będą sformalizowane struktury i procesy zarządzania.

Poprawka 28

Artykuł 12

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>2.</p> <p>n) podsumowanie procesu przygotowywania i ustanawiania krajowego planu odbudowy, w tym informacje na temat udziału społeczeństwa oraz sposobu uwzględnienia potrzeb społeczności lokalnych i zainteresowanych stron;</p>	<p>2.</p> <p>n) podsumowanie procesu przygotowywania i ustanawiania krajowego planu odbudowy, w tym informacje na temat udziału społeczeństwa oraz sposobu uwzględnienia potrzeb społeczności lokalnych i zainteresowanych stron, w tym władz lokalnych i regionalnych, odpowiednich instytucji zarządzających i właścicieli gruntów;</p>

Uzasadnienie

Istotne jest, aby władze lokalne i regionalne, instytucje zarządzające i właściciele gruntów zostali włączeni do opracowywania krajowych planów odbudowy, ponieważ to oni będą ostatecznie tworzyć, wdrażać, monitorować i współfinansować środki odbudowy.

Poprawka 29

Artykuł 16

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>2. Państwa członkowskie określają, co stanowi wystarczający interes i naruszenie prawa, zgodnie z celem, jakim jest zapewnienie społeczeństwu szerokiego dostępu do wymiaru sprawiedliwości. Do celów ust. 1 wszelkie organizacje pozarządowe promujące ochronę środowiska i spełniające wszelkie kryteria prawa krajowego uznaje się za mające prawa, które mogą zostać naruszone, a ich interes uznaje się za wystarczający.</p>	<p>2. Państwa członkowskie określają, co stanowi wystarczający interes i naruszenie prawa, zgodnie z celem, jakim jest zapewnienie społeczeństwu szerokiego dostępu do wymiaru sprawiedliwości, zgodnie z konwencją z Aarhus, a w szczególności z art. 9 dotyczącym dostępu do wymiaru sprawiedliwości. Do celów ust. 1 wszelkie organizacje pozarządowe promujące ochronę środowiska i spełniające wszelkie kryteria prawa krajowego uznaje się za mające prawa, które mogą zostać naruszone, a ich interes uznaje się za wystarczający.</p>

Uzasadnienie

Konwencja o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska sporządzona w Aarhus w 1998 r. tworzy odpowiednie ramy dla zapewnienia przestrzegania niezbędnych protokołów w kontekście aktu prawnego o odbudowie zasobów przyrodniczych.

Poprawka 30

Artykuł 17

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>1.</p> <p>b) powierzchnię zielonych przestrzeni miejskich i zwarcia drzewostanu w miastach, małych miastach i na przedmieściach, o których mowa w art. 6;</p>	<p>1.</p> <p>b) powierzchnię i jakość zielonych przestrzeni miejskich i zwarcia drzewostanu w miastach, małych miastach i na przedmieściach, o których mowa w art. 6;</p>

Uzasadnienie

Nie wymaga uzasadnienia.

II. ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW (KR),

1. Dostrzega, że proponowany akt prawny o odbudowie zasobów przyrodniczych jest punktem zwrotnym w walce z utratą różnorodności biologicznej i skutkami zmiany klimatu, oraz docenia przyjęte w nim podejście do prawnie wiążących, określonych w czasie i realizowanych w określonym porządku celów. To podejście ma zapewnić ochronę i odbudowę wszystkich ekosystemów w państwach członkowskich z myślą o szybkim zaradzeniu degradacji ekosystemów. Ocenia wniosek, wraz z niezbędnymi zmianami do niego, jako ważny krok naprzód, który będzie ukierunkowywał wdrażanie ambitnych globalnych ram różnorodności biologicznej na okres po 2020 r.

2. Stwierdza, że w ocenie skutków przeanalizowano wielkość terenów zielonych i potencjał ich ekspansji poprzez zmianę użytkowania gruntów w całej UE i uznano, że wytyczone cele są realistyczne. W analizie nie uwzględniono jednak odmiennych uwarunkowań i sytuacji wyjściowych w poszczególnych krajach, regionach i miastach. KR podkreśla, że wniosek należy pilnie dostosować tak, by uwzględniał faktyczne uwarunkowania pod względem ilości i jakości poszczególnych ekosystemów, struktury regionu, miasta, gminy lub aglomeracji, a także specyfiki administracji i własności gruntów, które to uwarunkowania są bardzo różne w poszczególnych państwach członkowskich i regionach lub gminach.

3. Zwraca uwagę na rozległą dewastację środowiska w Ukrainie spowodowaną brutalną i nielegalną agresją rosyjską na Ukrainę. Podkreśla, że degradacja środowiska i związane z tym problemy będą miały skutki transgraniczne, wpływając zarówno na zdrowie ludzi, jak i na ekosystemy lokalne. Wzywa do natychmiastowego podjęcia odpowiednich kroków i zastanowienia się nad konkretnymi działaniami na rzecz odbudowy bioróżnorodności i ekosystemu po zakończeniu wojny.

4. Podkreśla kluczową rolę władz lokalnych i regionalnych we wspólnym opracowywaniu krajowych planów odbudowy, wskazywaniu obszarów odbudowy i określaniu wskaźników na podstawie lokalnych priorytetów i potrzeb społeczności, współfinansowania publicznego i prywatnego oraz zaangażowania zainteresowanych stron i społeczeństwa, a także w realizacji lokalnych, zintegrowanych, ukierunkowanych na konkretny obszar działań na rzecz odbudowy. Akcentuje kluczową rolę władz lokalnych i regionalnych w monitorowaniu postępów w realizacji celów dotyczących ekosystemów miejskich i ekosystemów innego rodzaju, które mieszczą się w granicach lokalnych jednostek administracyjnych, oraz w sprawozdawczości w tym zakresie. Uważa, że należy zadbać o to, by monitorowanie i sprawozdawczość nie były zbyt uciążliwe pod względem administracyjnym oraz by ułatwić te zadania poprzez zastosowanie narzędzi cyfrowych.

5. Nalega, by władze lokalne i regionalne określały docelowe ekosystemy, w tym zielone przestrzenie miejskie oraz ich jakościowe i ilościowe zapotrzebowanie w zakresie rozwoju, uwzględniając zintegrowany rozwój obszarów miejskich, w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi oraz instytucjami zarządzającymi, aby uwzględnić lokalną specyfikę struktury miejskiej i przyrody oraz zapewnić sprawiedliwe podejście do odbudowy na obszarach miejskich i podmiejskich.

6. Wzywa państwa członkowskie do zapewnienia, by krajowe plany odbudowy wyraźnie uwzględniały szczególne warunki i cechy społeczno-gospodarcze, geograficzne i środowiskowe danego obszaru lokalnego, kontekst lokalnej społeczności i kontekst regionalny oraz odpowiednie potrzeby w zakresie odbudowy, w szczególności w odniesieniu do bardzo wrażliwych ekosystemów, takich jak regiony najbardziej oddalone, wyspy, regiony górskie, torfowiska, tereny podmokłe i inne obszary, na których występuje wiele gatunków endemicznych lub zagrożonych, a także ekosystemy miejskie. Apeluje o wyraźne położenie nacisku w krajowych planach odbudowy na szczególnie wrażliwe ekosystemy i uznanie ich specyficznych warunków i potrzeb w zakresie odbudowy.

7. Nalega na uznanie znaczenia interakcji biokulturowych dla kształtowania tożsamości lokalnych i promowania krajobrazów rolniczych o wysokiej wartości kulturowej i przyrodniczej, ponieważ stanowią one kluczowy czynnik ponownego wiązania tożsamości kulturowej z ekosystemami w skali globalnej.

8. Z aprobatą odnosi się do tego, że Komisja Europejska włączyła do krajowych planów odbudowy obszerną ocenę skutków, która dotyczy stosowania zarówno zasady pomocniczości, jak i zasady proporcjonalności. Przedstawione uzasadnienie – odnoszące się do europejskiej wartości dodanej wniosku i wdrażania środków wynikających z kompetencji UE w dziedzinie środowiska i zmiany klimatu – jest zgodne z zasadami pomocniczości i proporcjonalności. Zwraca jednak uwagę na to, że w artykule 6 nie wspomniano o bezpośrednich i pośrednich skutkach, takich jak konsekwencje finansowe i wpływ na administrację wewnętrzną oraz wymiar sprawiedliwości państw członkowskich.

9. Podkreśla nieodzowną rolę, jaką odgrywają ekosystemy jako rezerwuary węgla i ochrona przed skutkami zmiany klimatu. Wymaga ona nie tylko położenia kresu szkodliwym praktykom, takim jak wylesianie, uszczelnianie gleby czy wydobywanie torfu, ale również ukierunkowanej ochrony i odbudowy, np. przywracania dzikości strumieni, torfowisk i terenów podmokłych.

10. Podkreśla, że rozporządzenie musi uwzględniać różne uwarunkowania i okoliczności, zarówno na szczeblu krajowym, jak i lokalnym, np. w odniesieniu do poszczególnych jednostek administracyjnych, gęstości i struktury terenów zielonych, a także potrzeb lokalnych i krajowych. Należy zatem wzmocnić zintegrowane sposoby podejścia do rozwoju miast i społeczności na szczeblu lokalnym. Definicje i wymogi muszą być określone jasno i adekwatnie dla adresatów w całej Unii.

11. Podkreśla, że miasta i gminy muszą zwiększyć swoją odporność na zmianę klimatu poprzez ochronę, wspieranie i odbudowę niebieskiej infrastruktury – rewitalizację kanałów i strumieni oraz tworzenie niewielkich jednolitych części wód. Wzywa państwa członkowskie, aby w ramach omawianego rozporządzenia zadbały o to, by wszystkie miasta i gminy liczące ponad 20 000 mieszkańców opracowały, przyjęły i wdrożyły plany szybkiego rozwoju obszarów zielonych i niebieskich.

A. Integracja i spójność polityki

12. Ponownie podkreśla znaczenie zintegrowania aktu o odbudowie zasobów przyrodniczych z istniejącymi lokalnymi, regionalnymi i innymi opracowanymi na szczeblu niższym niż krajowy politykami i strategiami oraz podkreśla potrzebę istnienia odpowiednich instrumentów i mechanizmów, które wzmocnią obowiązkowy charakter i jakościową skuteczność stosowania aktu prawnego na szczeblu lokalnym i niższym niż krajowy. Podkreśla jednocześnie, że trzeba wzmocniać, a nie ograniczać potencjał władz lokalnych i regionalnych, jeśli chodzi o wkład w osiąganie wspólnych celów w zakresie ochrony przyrody, wynikający ze znajomości miejscowych realiów i rozwiązań, które można zastosować na szczeblu lokalnym. Pomimo struktur administracyjnych lokalnych jednostek administracyjnych obszary miejskie należy traktować jako jednostki funkcjonalne.

13. Podkreśla, że środki odbudowy zasobów przyrodniczych, zwłaszcza na szczeblu lokalnym, stanowią część działań w dziedzinie klimatu i planowania urbanistycznego. To gminy i regiony muszą je wdrażać za pomocą ambitnej polityki ponad granicami administracyjnymi oraz na podstawie oceny ogólnej skuteczności każdego środka.

14. Podkreśla znaczenie zintegrowania krajowych planów odbudowy z krajowymi planami w dziedzinie energii i klimatu oraz wiążącymi celami określonymi w obowiązującej dyrektywie w sprawie energii odnawialnej (zgodnie ze zmienionym celem wprowadzonym przez RePowerEU). Uważa za istotne, aby wyznaczone obszary docelowe energii odnawialnej nie konkurowały ze środkami odbudowy zasobów przyrodniczych, lecz wspierały się wzajemnie w osiągnięciu założonych celów. W związku z tym zwraca uwagę na konieczność uwzględnienia niewielkiej powierzchni regionów najbardziej oddalonych i wysp w celu pogodzenia różnych sposobów użytkowania gruntów, tak aby środki ochrony nie uniemożliwiały i nie utrudniały niezbędnej transformacji energetycznej i związanego z tym rozwoju infrastruktury energii odnawialnej, zwłaszcza w regionach niemogących podłączyć się do europejskiej sieci energetycznej.

15. Wzywa do przewyciężenia niespójności i sprzecznych interesów względem innych dziedzin polityki (takich jak energetyka, rybołówstwo, produkcja żywności i rolnictwo), które to niespójności i sprzeczne interesy mogą zagrozić pomyślnemu wdrożeniu planów odbudowy lub interesowi publicznemu. Apeluje o solidne ujednoczenie punktów widzenia, aby nadać większą wagę odbudowie ekosystemów w obszarach użytkowania gruntów i zagospodarowania terenu oraz stworzenie sprawiedliwego systemu rekompensat dla uprawnionych podmiotów. Szczególne interesy w obszarach bezpieczeństwa żywnościowego i bezpieczeństwa energetycznego, które wysunęły się na pierwszy plan ze względu na okoliczności geopolityczne, powinny znaleźć się w synergii z aktem o odbudowie zasobów przyrodniczych i innymi przepisami prawnymi UE dotyczącymi ochrony środowiska.

B. Finansowanie odbudowy ekosystemów, usprawnienie inwestycji sektora publicznego oraz wspieranie inwestycji sektora prywatnego

16. Zwraca uwagę na ogromne potrzeby finansowe wynikające ze środków przewidzianych we wniosku dotyczącym rozporządzenia. Podkreśla, że na odbudowę należy przeznaczyć odpowiednie zasoby finansowe, zwłaszcza że ani w unijnych programach na nadchodzące lata nie są dostępne potrzebne środki albo nie można ich wykorzystać w sposób elastyczny, ani państwa członkowskie, regiony i gminy nie dysponują odpowiednim marginesem swobody finansowej w swoich budżetach krajowych. Ponownie akcentuje potrzebę zwiększenia finansowania przeznaczanego na cele dotyczące różnorodności biologicznej i odbudowę ekosystemów oraz ułatwienia dostępu do skutecznego i niebiurokratycznego wykorzystywania instrumentów finansowania dostępnych dla władz lokalnych i regionalnych.

17. Apeluje o odpowiednie przydzielenie krajowych źródeł finansowania w pełnej zgodności z ustalonymi priorytetami i potrzebami władz lokalnych i regionalnych. Wzywa do uznania struktur regionalnych za ważne organy, które mogą ujednoczyć i skoordynować priorytety władz lokalnych i regionalnych, zapewniając skuteczne linie wsparcia na współfinansowanie i sprzyjając skutecznym działaniom na rzecz odbudowy na skalę danego terytorium.

18. Mając na uwadze luki we wdrażaniu dyrektyw dotyczących ochrony przyrody, wzywa do wzmocnienia mechanizmów egzekwowania i struktur zapewniania zgodności, tak aby oprócz starań na rzecz powstrzymania globalnego ocieplenia odbudowa ekosystemów miała co najmniej takie samo znaczenie jak inne wymogi dotyczące użytkowania gruntów.

19. Podkreśla, że inwestycje sektora prywatnego będą miały kluczowe znaczenie dla zlikwidowania luki w finansowaniu odbudowy ekosystemów. Zwraca uwagę na niewykorzystane możliwości oraz wymogi związane z pilotowaniem i rozszerzaniem stosowania instrumentów rynkowych, takich jak inwestowanie zaangażowane społecznie, płatności za usługi ekosystemowe czy jednostki usuwania dwutlenku węgla związane z użytkowaniem gruntów. Takie działania pilotażowe powinny iść w parze z budowaniem zdolności władz lokalnych i regionalnych w zakresie tego rodzaju instrumentów finansowania – najlepiej by był to jeden z priorytetowych obszarów dla systemu wsparcia technicznego.

C. Wsparcie techniczne i budowanie zdolności władz lokalnych i regionalnych

20. Podkreśla, że skuteczne projektowanie, realizacja i monitorowanie działań w zakresie odbudowy będzie wymagało dużej wiedzy technicznej i zainwestowania znacznych zasobów ze strony wdrażających je władz lokalnych i regionalnych. Zauważa, że władzom lokalnym i regionalnym brakuje obecnie takiej wiedzy fachowej. Apeluje zatem o jej rozwijanie – albo wewnętrznie w ramach połączenia zasobów władz lokalnych i regionalnych z jednego obszaru lub kilku sąsiadujących ze sobą obszarów, albo poprzez outsourcing.

21. Wzywa do stworzenia kompleksowego systemu wsparcia technicznego, obejmującego: budowanie zdolności władz lokalnych i regionalnych w celu uzyskania wymaganej wiedzy technicznej, utworzenie odpowiednich instrumentów i procesów monitorowania, wytyczne dotyczące dostosowania instrumentów, norm i protokołów sprawozdawczych na różnych szczeblach zarządzania, dobre praktyki w zakresie odbudowy ekosystemów w różnych warunkach geograficzno-fizycznych i kontekstach.

22. Podkreśla, że taki system wsparcia powinien opierać się na istniejących narzędziach lub platformach budowania zdolności, takich jak unijna platforma na rzecz ekologizacji obszarów miejskich, NetworkNature, Biodiversa+, BioAgora, UrbanByNature, CitiesWithNature i RegionsWithNature, oraz być z nimi zintegrowany.
23. Wzywa do zapewnienia dostępnego, inkluzywnego i znormalizowanego systemu monitorowania i sprawozdawczości, który umożliwi stosowanie usprawnionych metod wskazywania obszarów odbudowy, oceny stanu ekosystemów oraz określania zadowalających poziomów wskaźników i monitorowania realizacji celów.

Bruksela, dnia 9 lutego 2023 r.

Vasco ALVES CORDEIRO

*Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów*
